

БӨЛІМ: ТЕХНОЛОГИЯ

Жасанды интеллект білім беруде қалай қолданылады: 2026 жылғы Қазақстан картасы

ЖАРИЯЛАНДЫ
17.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
2026, білім беру, Жасанды интеллект,
Қазақстан, технология

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188790/>

2026 жылы бір университеттің аудиториясында студент емтиханға дайындалып отыр. Қасына ноутбук ашқан жоқ, алдағы тақырыпты чат-ботқа жазды. Бір минуттан соң жүйе оған әлсіз тұстарын көрсетті, қысқа тест құрастырды, тіпті қай тақырыпты қайта оқу керек екенін айтты. Бұл қазір қиял емес. Білім беру жүйесі дәл осындай жылдамдықпен өзгеріп жатыр.

НЕ БОЛЫП ЖАТЫР — КОНТЕКСТ

Жасанды интеллект білім беру платформаларына тыныш кірді. Алдымен ол мәтінді тексерді. Кейін тапсырманы бағалауға көмектесті. 2026 жылы мәселе бұдан кеңейді: AI жеке оқу траекториясын құрады, мұғалімге жоспар дайындайды, тест нәтижесін талдайды және оқу олқылықтарын табады.

Неге бұл маңызды

Бір сыныпта 30 оқушы, бір деңгейде оқу мүмкін емес. AI осы айырманы жабуға тырысады. Біреуге жеңілдетілген түсіндіру береді. Біреуге күрделірек мысал ұсынады. Бұл — білімді біркелкі емес, дәл берудің жолы.

БҰЛ БІЗГЕ (ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА) НЕ БЕРДІ / НЕ БЕРЕДІ

Қазақстанда ең үлкен пайда — қазақ тіліндегі контенттің көбеюі. 2026 жылы мектептер мен колледждерде қазақша сөйлейтін көмекші құралдар, автоматты тексеру жүйелері және мұғалімге арналған аналитикалық панельдер белсендірек қолданылып жатыр.

- **Ауыл мектебі үшін:** сапалы түсіндіру мен жаттығу тапшылығын азайтады.
- **Мұғалім үшін:** уақыт үнемдейді. Қолмен тексеру азаяды.
- **Оқушы үшін:** өз қарқынымен оқу жеңілдейді.

Ең қызығы — AI үздік оқушыға ғана емес, қиналып жүрген оқушыға да нақты көмек бере алады. Бұл Қазақстандағы теңсіздікті азайтатын сирек технологиялардың бірі.

ПАЙДАЛАНУДЫҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ / МЫСАЛДАР

Мектепте AI-ды былай қолдануға болады:

- қазақ тіліне эссе жоспарын құру;
- математикадан қате табу және түсіндіру;
- тарих сабағына қысқа хронология жасау;
- мұғалімге деңгейге сай тапсырма генерациялау;
- ата-анаға оқу прогресі туралы қысқа есеп беру.

Мысалы, 9-сынып оқушысы «физикадағы ток күші» тақырыбын түсінбесе, AI алдымен қарапайым мысал береді. Кейін 3 сұрақ қояды. Соңында нәтижеге қарап келесі қадамды ұсынады. Дәл осы жерде AI репетиторға ұқсайды, бірақ 24/7 жұмыс істейді.

КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН ҚАТЕРЛЕРІ (ОБЪЕКТИВТІ)

AI бәрін шешпейді. Кейде ол сенімді түрде қате жауап береді. Кейде қазақ тіліндегі түсіндірме әлсіз болады. Тағы бір қауіп — оқушы дайын жауапқа үйреніп кетеді.

- **Академиялық адалдық:** эссе мен үй тапсырмасын көшіріп тапсыру жеңілдейді.
- **Дерек қауіпсіздігі:** оқушы мәліметі сыртқы сервистерде қалуы мүмкін.
- **Теңсіздік:** интернеті әлсіз аймақта AI пайдасы азаяды.

Сондықтан бақылау керек. AI — көмекші. Оқытушының орнына жүретін жүйе емес.

БОЛАШАҒЫ

Алдағы жылдары AI білім беруде жасырын емес, күнделікті құралға айналады. Қазақстанда қазақша және орысша жұмыс істейтін оқу ассистенттері көбейеді. Бағалау жүйелері дәлденеді. Әр оқушыға жеке оқу жолы қалыптасады. Бірақ ең үлкен сұрақ технологияда емес. Оны қалай қолданамыз дегенде.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.